

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

::: Kéziratok és szakkérdések :::
a szerkesztőség címére küldendők.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Országház-tér 11.
::: II. emelet 213.) fogad el. :::

Szerkesztőség: Budapest,
II. ker., Debrői-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
víztisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fél évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.

::: Verantwortlicher Redakteur: :::
Dr. EMIL UNGER.

::: Administration: Ungarischer :::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
::: V., Országház-tér 11. II. 213. :::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässerbe-
seitigung Budapest,
II., Debrői-út 15.

HALÁSZAT = (FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI

Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

TARTALOM: A halászati törvények végrehajtása. *Fischer Frigyes.* — A wienenbachi bajor tógazdasági kísérleti állomás 1926. évi kísérletei. *Dr. Walter Emil* nyomán *Fischer Frigyes.* — Halászat és halkereskedelem. *ifj. Zimmer Ferenc.* — A vizek lakói közötti egyensúly. *báró Szurmay Sándor.* — A ki nem használt olaszországi édesvizekről, a ponty- és pisztráng-tenyésztésről. *Lindmeyer Antal.* — A pontyértékesítés propagandája. *Fischer Frigyes.* — Társulatok—Egyesületek. — Vegyesek. — Arjegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Das neue Fischereigesetz. — Die Versuche der teichwirtschaftlichen Versuchsstation in Wienenbach im Jahre 1926. — Fischerei und Fischhandel. — Das Gleichgewicht zwischen den Wasserorganismenkarpen- und Forellen-zucht in Italien. — Propaganda für die Karpfenverwertung. — Gesellschaften und Vereine. — Vermischte Mitteilungen. — Fischpreise. — Annoncen.

A halászati törvények végrehajtása.

Irta: Fischer Frigyes.

(Vége.)

Ez a fejezet részletezi a tiltott fogási módokat, mely szerint a löfegyver, szigony és egyéb szűrőszerszámok használata a halászatban tilos.

A fogó eszközök egymástól való távolsága a legnagyobb fogóeszköz hosszának háromszorosa lehet, a fogóeszközök a meder felénél nagyobb részt nem zárhatnak el. Varsák, ha a vízszlop felét szabadon hagyják, nem esnek az ilyen megszorítás alá, tehát ezeket az egész meder szélességében le lehet rakni.

Idegen halfajt — kellő indoklás mellett — csaka földmív. min. engedélyével szabad hazai vizeinkbe telepíteni. Ez az intézkedés az értéktelen és sokszor csapás-ként elszaporodó halfajták megtelepítését kívánja megakadályozni.

Ugyanez a fejezet a hatóságoknak részletes utasítást ad a tilalmak végrehajtása tekintetében s fenntartja a földmívelésügyi miniszter jogát, hogy tudományos vagy közérdekű okból a fejezet mindennemű korlátozása alól kivételt engedhessen. A kivétel azonban mindig meghatározott időre, vízterületre és meghatározott halászati jogosultra szólhat.

A IV. fejezet igen fontos újítást tartalmaz, amennyiben intézkedik az új halászati törvény 3. §-ának életbe-

ültetése iránt, amely a tógazdaságokat a talajjavító munkálatok között az öntözéssel egyenrangúvá teszi. Ebből kifolyólag kimondja, hogy minden vízfolyás vize szombat este 9 órától hétfő reggel 3 óráig tógazdaság részére kártalanítás nélkül igénybe vehető. A nyári vízpótlások kérdése ezzel igen sok tógazdaságnál egy csapásra megoldást nyert. De még tovább is lehet menni, mert ha még ezen felül is szükség volna vízre, kártalanítás mellett a vízfolyás egész vízmennyisége is lefoglalható a tógazdaság céljaira. A kártalanítás módja, mértéke, a kártalanítási eljárás lefolytatásának szabályozása szintén ezen fejezet A) pontjában van részletesen körülírva.

A kíméleti térré nyilvánításra, halrács alkalmazására, hallépcsők felállítására vonatkozó intézkedések a régi végrehajtási utasítás nyomán kerültek be a 9500/1926. sz. utasításba, csupán szövegezésüket tettük világosabbá, s a hatósági eljárásban időközben kifejlődött gyakorlatot az utasításba részletesen felvettük.

Az V. fejezet csaknem teljes egészében a régi utasítás rendelkezéseit tartalmazza, csupán szövegezése lett magyarosabb és világosabb. Új itten az, hogyha egy társulat meg nem alakul, vagy a társulat vizeinek hatósági bérbeadása bármi okból meghiúsul, a társulat vízterületén a halászatot a földmívelésügyi min. felfüggesztheti. Ha a társulat tagjai a közgyűlés által megállapított járulékot nem fizetik meg, vagy fizetési kötelezettségüknek késedelmesen tesznek eleget, a járulékok a közadók módjára is behajthatók.

Nyílt vizeink halászatának ellenőrzése el sem képzelhető, ha az évi fogáseredményeket nem tudjuk. Ezt az eddigi hiányt kívánja pótolni az utasítás ezen fejezetének az a rendelkezése, hogy minden társulat tartozik évi működéséről jelentést tenni, s ebben évi halzsákmányának mennyiségét is jelenteni. A jelentés őszinteségének — s ezzel használhatóságának — biztosítása végett a rendelet kimondja, hogy a beszolgáltatott adatok hivatalos titokként kezelendők, s azt másra, mint a halállományban beálló változás ellenőrzésére felhasználni nem szabad.

Az ivadéknvelő tavak létesítésére vonatkozó intézkedések a régi nyomon haladnak.

Új rendelkezés a tavak és külön álló holtágak zárt vízzé nyilvánítása, melyre nézve kimondja az utasítás, hogy a földmív. min. az erre vonatkozó intézkedésekről engedélykiratot ad ki. Az engedély nagy horderejű folyamánya az lesz, hogy a zárt vízként halászható vizeken az orvhalászat lopássá minősül, s a büntető törvénykönyv rendelkezése alá esik.

A hullámtéri mélyedések halászatának szabályozása végeredményben ugyancsak az ivadék megmentését célozza. Árvizek alkalmával ugyanis az ívó hal kijön az elöntött területre, ikráját lerakja s a kikelő ivadék igen sokszor a hullámtéri mélyedésekben rekedt vagy a kiszáradt mélyedésben pusztult el, vagy zsákmánya lett lelkiismeretlen orvhalászoknak. Évtizedekig foglalkoztatta ez a kérdés halászköreinket és az ellenőrző hatóságot, míg az új törvény szerencsés ötlettel a mélyedéseket a halászati társulatok vizei közé véteti, s így azok halászatát, s evvel az ivadék megmentését annak kötelességévé teszi, akinek az ivadék megmentése érdekét képezi, akinek abból haszna van. Így remélhető, hogy az emberi gyengeségre alapított intézkedés tényleg eléri célját s jövőben tavasszal nem fog felhangzani a panasz itt is ott is, hogy ivadék milliószámra pusztult el. A hullámtéri mélyedések bevonásának eljárását tárgyalja ezen fejezet D) pontja, s útbaigazítást ad a társulatok vezető-

ségének és illetékes hatóságoknak, hogy ezt az eljárást miként bonyolítsák le. A haszonbér összegének megállapítására a mélyedés tulajdonosa bírói utat is választhat, a bevonás kérdése azonban a halászati törvényben foglalt hatósági eljárás útján nyer elintéztést.

A VI. fejezet nyíltan kimondja, hogy aki zárt vízből, vagy zárt víz módjára halászható vízből a halászatra jogosítottnak engedélye nélkül halat fog, a lopásról szóló törvényes rendelkezések szerint büntetendő. Értelemszerűen alkalmazni kell a büntetőtörvénykönyvnek a bűnrészességről, orgazdaságról és bűnpártolásról szóló rendelkezéseit is.

A halászejgyek kiadásáról szóló nyilvántartásba feltűnően be kell vezetni azt, hogy kik azok, akik halászejgyüket kihágás folytán veszítették el. Minthogy pedig annak bevezetését hivatalból kell eszközölni, de a sértett is bemutatathatja a jogerős ítéletet, a halászati jogtulajdonosok érdekében áll a notórius orvhalászokat ily módon a halászejgy megszerzésének lehetőségétől elűzni. Ekként ez is egy módja lesz annak, hogy az arra nem érdemes elemek halászejgyhez ne jussanak.

A VII. fejezet az országhatárt alkotó folyók halászatát nemzetközi egyezmény kereteibe utalja. Ha ilyen nem lenne, akkor saját vizeink halászatára törvényeink irányadók.

A végrehajtási utasítás szintén 1926. évi december hó 1-én lépett életbe.

A wienlbachi bajor tógazdasági kísérleti állomás 1926. évi kísérletei.

Dr. Walter Emil nyomán Fischer Frigyes.

(Folytatás.)

Az elmúlt évben több kísérletet hajtottunk kainittal végre, ezek azonban nem is annyira a trágyázást, mint

Halászat és halkereskedelem.

Írta: ifj. Zimmer Ferenc.

— A Halászat eredeti tárcája. —

(Folytatás.)

Hazánk vadvizei valamikor szintén nagyon halgazdagok voltak. Különösen a legmagyarabb folyónk, a a szöke Tisza ontotta úgyszólván a halat, amikor a tavaszi áradások alkalmával nagy árterületét elöntve kínálgatta a halak millióit a partjain egykedvűen szántó magyarnak. Egykori feljegyzések beszélik, hogy dicsőséges Mátyás királyunk uralkodása alatt, annyi hal volt a Tiszában, hogy a néphagyomány szerint több volt mint a víz.

A Duna is jóval gazdagabb volt a mainál. A vadregényes magyar határt átlépve, tekintélyes folyóvá duzzad és Komáromig, majd tovább Esztergomig terjedő sziklás medrében igen sok kecsegét, tokot, sőt vizát is fogtak. A fővárost elhagyva, az első jelentősebb halásztelepek, Rácalmás, Adony, majd Paks és Dunaföldvár, még lejjebb a most már még gazdagabb víz hőmpölyög. Apatin, Vukovár, Újvidék, Zimony újabb nagy állomásai a Dunából kikerülő halaknak, míg el nem jut a régi nagy hazánk másik kapujához, ahol haragosan zöldülő és hullámzó vizét nyugtalan habokkal engedi át román és bolgár partoknak.

Kisebb folyóink közül a leggazdagabb a Száva volt. Vízében nem volt ritka a 120—150 kilós harcsa és kiöntéseiben szívesen ívott a sárgás színű potyka. A veszedelmesen szeszélyes Dráva gyorsan folyó vízében még ma is fogható a falánk galóca, a lazacfajták eme messze eltévedt halkalóza.

E vizekhez való érdekeink sajnos már csak a multban élnek. A megmaradt Haza vizeinek szabályozott medrében halaink nem találva alkalmas ívóterületeket, lehúzódtak a szerb, de különösen a román Dunára.

Halállományunk fokozása érdekében ugyan a mult esztendőkbekben halászati Felügyelőségünk dicséretes munkát végzett a rendszeresített népesítésekkel, mégis vizeink egykori halgazdagságát soha nem fogjuk élvezhetni. Egyedüli és mondhatni a világviszonylatban is számottevő vizünk a kies fekvésű Balaton. A gyönyörű magyar tenger halászata talán a legrendszeresebben folytatódik az egész világon. Nemcsak a tilalmi idők pontos betartásával, de a mesterséges ívatás intenzív munkájával érthette el a Halászati Társaság, hogy a Balaton halállománya de különösen a világhírnek örvendő fogas állománya állandóan egyensúlyozott állapotban van. Ezen ezüstösen fehér gyönyörű hal ma már ép oly ismeretes Európa csaknem valamennyi országában, mint Egyiptomban, ahová inyencek szakértelme és szorgos kezek agilitása vitte le. Bőségesen lévén tápláléka a sok keszeg és

egyéb célokat szolgáltak. A kainitnak a kártékony rovarok, növénybetegségek stb. leküzdése körül a mezőgazdaságban tapasztalt kiváló eredményeit igen sok gyakorlati tógazda hangoztatta. Így egy ismert nevű tógazda állandóan kiemelte a kainit hatását a pontyhimlő leküzdésénél. Ez a hatás kétféleképpen nyilvánulhat és pedig lehet vagy biológiai hatása, kerülő úton a tó növényi és állati életének fejlesztése által, vagy a kainitsók közvetlen hathatnak a halra. Mivel a biológiai hatás tekintetében az előző években már tapasztalati adatokat szereztünk, s a kainittal trágyázott és anélküli tavakban a himlőjárvány tekintetében jelentős különbséget nem találtam, elhatároztam, hogy a másik irányt vizsgálom meg, s kiprobálom, hogy telelőkbe helyezett erősen himlős pontyokra több ízben ismételt nagyadagú kainit trágya milyen hatású lesz. E végből $\frac{1}{66}$ ha nagyságú telelőinkben himlős P₁- és P₂-vel a következő kísérleteket hajtottam végre: 1. A telelőbe 30 kg kainitot tettem, átfolyás nem volt. 2. A telelőbe 60 kg kainit került; 8 napig álló víz, aztán gyenge átfolyás volt benne. 3. Hat héten át minden csütörtökön 15 kg kainit, a telelő tehát összesen 90 kg-ot kapott; vasárnapig álló víz volt benne, azután gyenge átfolyás. A „tömörtség“ ellen tehát nem lehet kifogást emelni. A kísérlet január 27-én kezdődött és április 3-ig tartott. Az 1. és 3. telelőben minden ponty himlős maradt. A második telelőben mintegy 10%-nál a himlő alig, vagy egyáltalán nem volt látható. A 4. ellenőrző telelőben a himlős pontyokat kainit nélkül gyengén átfolyó vízben tartottuk, s mintegy 25%-on a himlő egész szépen elmúlt. E szerint tehát a kainit gyógyító hatását nem tudtuk beigazolni.

Kísérleteztünk a kainittal még a vízi növényzet elpusztítása végett is. Többször hallottam és olvastam, hogy a növényzetet, különösen a kákát úgy lehet kipusztítani, ha tavasszal a gyökereket megvágjuk, s az ekként sérült felületeket, illetőleg az egész ily módon megvágott területeket kainittal beszórjuk. Ily irányú kísérletet hét tóban végeztünk és pedig kákkal, sással

és náddal. Növényzettel benőtt nagyobb terület közepén bizonyos nagyságú területet pontosan megjelöltünk, azután a gyökereket megvágva kainittal beszórtuk. Május 28-án, közvetlenül a kaszálás előtt a növényzet csaknem ugyanazon fejlődési fokozatot mutatta, mint először a kaszáláskor: legjobban kipusztult a nád, mert csak 5—10% nőtt újra, a sásból 20—30%, a káka 20—50%. Egyidejűleg azonban két másik tóban ellenőrző kísérletet folytattunk, s ezekben a gyökereket hasonlóként megváltuk, azonban csak egyik részét szórtuk be kainittal, míg a másik részét szabadon hagytuk. A kainittal beszórt területek épolyanok maradtak, mint az üresen hagyottak. A növényzet kipusztulását tehát nem a kainit, hanem a gyökérzet megvágása idézte elő. A kainittal tehát ez esetben sem lehetett kedvező eredményeket felmutatni.

III. Csoport. Etetés és trágyázás.

Hogy egy kísérletsorozatból helyes végkövetkeztésre juthassunk, a kísérletben szereplő összes tényezők azonos viszonyok között legyenek. Ilyen azonos alapot létrehozni rendkívül nehéz és jórészt nem is lehet. Különösen áll ez a talajra, növényzetre és a vízre. Az ú. n. belső tényezőket, melyek a felhasznált halanyag fajtájában és tulajdonságaiban rejlenek, egészen el is hanyagoljuk, holott ezek is a véletlen összejátszása esetén szerepet játszhatnak. Amint az 1925. évi kísérletek mutatták, amelyek folytatását az V. csoportban fogjuk ismertetni, maga a kihelyezés darabszáma hihetetlen kihatású lehet a terület hozamára. Ezért etetéses üzemben csak teljesen hasonló népesítésű tavak hozamát szabad összehasonlítani. Ezt a csoportot a kihelyezés nagysága szerint négy alcsoportra osztjuk, amelyeket egyenként lehet vizsgálat tárgyává tenni.

Az A) alcsoportban kettős normal népesítés mellett a különféle takarmányok összehasonlító kísérleteit végeztük. Normal népesítés az, amelyet a nem etetett, hanem csak trágyázott vagy nem trágyázott tavakba kihelyeztünk

garda félekből, növekedése gyorsabbnak mondható bármely vízbéli süllőfélénél és ritkán tapasztalt nagyságokat ér el egyes egyedeiben. Fogtak már 15 kilós fogast is. Egyéb halaiban a Balaton szintén igen változatos, mert a kecsege- és tokféléken kívül minden fajtát megtalálunk benne. 100 kilós harcsa, 20 kilós ponty, 10—15 kilós csuka sokszor akad a hálóba, bizonyosságot szolgáltatva arról, hogy mily nehéz, dacára a majdnem másfél kilométeres hálóknak, a halak megfogása. Igen értékes hala a Balatonnak még a heringszerű garda. Ez a különben igen izletes halacska pikkelyével nyújt értéket, mert pikkelyének fényéből nyerik azt a gyöngyházfényt, melyből a hamis gyöngyöket készítik. A garda ép úgy mint a hering rajokban tanyázik és ilyenkor ívása idején igen nagy mennyiségeket fognak belőle. A Balaton tehát minden egyéb természeti értékei mellett igen jelentős szerepet játszik hazánk közgazdasági életében.

A vadvízi halászatról áttérek a tógazdaságok halászatára. Valamikor régen még a középkorban nem volt kolostor Angol- és Franciaországban, avagy várkastély melynek parkjában ott nem lett volna a halastó. A jámbor barát, a gögös várúr egyaránt nagy örömmel szemlélte a tenyészpontyok vig ugrándozását és a holdfényestéken szívesen húzták meg kedvtelésből a tavakat. E tavak rendeltetése természetesen nem volt egyéb, minthogy a kastély vagy kolostor asztalára szállítsák

hetenként kétszer a halakat. Az első okszerű halgazdaságról 1200-ban hallunk. A hesseni Frankenbergben rendszeres tenyésztés folyik és a tavak termését már közfogyasztásra is adják.

A tógazdaságok fejlődéséről és a mai magas nívóról nem szólok, mert erről Önök már valószínűleg sokat hallottak és az előttem szólott avatottabb urak is ismertették. A lehalászások technikai és halkímélési részéről majd a halkezelésnél fogok szólni.

Kereskedelem.

A halak tömeges volta és az általános kedveltség szükségképpen a halkereskedelmet teremtette meg leg hamarabb. A kocsijával faluról-falura baktató halkereskedő kedvelt személyiség volt nemcsak a fogyasztók, hanem a nagyvizek birtokosai előtt is. Sőt a németországi Pomerániában a várurak udvari személyzetéhez tartoztak és mint ilyenek passeport-al jártak-keltek. Egymás-közi civódásaikat minden egyes alkalommal a várúr intézte el. Természetesen a halkereskedelemnek ez a módja csakis lokális jellegű volt, vagyis nem igen terjedt tovább 3—4 község határánál.

A közlekedési eszközök, de különösen a vasút bámulatos perspektíváját nyitja meg a halkereskedelemnek. Ellentétben világrészek cserélik ki termékeiket a technika hathatós segítségével.

III. Csoport.

A) Kétszeres normal népesítés (ha-ként $240 P_2 + 280 P_1 + 80 C_1$, kat. holdanként: $140 P_2 + 160 P_1 + 50 C_1$)
750 kg csillagfürt ha-ként, illetve hasonló értékű más takarmány.

Tó	Al-csoport	Takarmány	Kihalászás			Súlyszaporulat darabonként gr				Súlyszaporulat kg		Relativ takarmány együttható	Absolut
			P ₃	P ₂	C ₂	P ₂	P ₁	P ₁ +P ₂	C ₁	ha-ként	kat. holdanként		
70		750 kg csillagfürt, sekély tó	225	250	400	924	375	1299	134	335	193	2·8	3·3
79		" " " mély tó	235	270	70	1052	422	1474	118	370	213	2·5	2·9
99		" " tengeri	225	255	65	891	372	1263	178	307	177	3·1	3·8
98		375 " halliszt	230	275	80	446	183	629	65	159	91	4·0	7·3
97		375 " vérliszt	225	255	10	308	161	469	93	111	64	8·3	125·0
74	A)	375 " csillagfürt + + 187·5 kg halliszt	225	265	35	766	317	1083	121	261	150	2·9	3·7
75		375 kg csillagfürt + + 187·5 kg vérliszt	220	230	50	711	339	1050	113	240	138	3·2	4·3
71		750 kg lupiscin	240	245	795	902	382	1284	121	366	211	2·5	2·9
96		250 " csillagfürtliszt											
		2× + 500 kg lupiscin	195	200	20	664	326	990	93	197	113	5·7	8·4
73		750 kg csillagfürtliszt 5 ×	225	255	495	538	225	763	100	209	120	5·2	7·4

B) 3-szoros normal népesítéssel (ha-ként $360 P_2 + 420 P_1 + 120 C_1$, azaz: kat. h-ként: $210 P_2 + 240 P_1 + 75 C_1$) és 1500 kg csillagfürt.

68	B)	1465 kg csillagfürt, sekély tó	335	330	15	734	240	983	93	344	198	5·3	6·2
87		1500 " " "	360	420	105	1000	362	1362	112	524	302	3·3	3·6

C) 750 kg csillagfürt változó népesítéssel (81-es tóban: ha-ként $850 P_1 + 80 C_1$, kat. holdanként $500 P_1 + 50 C_1$; 101-es tóban: ha-ként $400 P_1 + 80 C_1$, kat. holdanként $240 P_1 + 50 C_1$, 76-os tóban: ha-ként $400 P_2 + 80 C_1$, kat. holdanként $240 P_2 + 50 C_1$.)

81	C)	750 kg csillagfürt		725	45		355		115	263	151	3·8	4·8
101		" " "		390	45		666		115	265	152	3·8	4·8
76		" " "	400		65	639			101	262	151	3·8	4·9

D) Kettős normal népesítés (ha-ként $240 P_1 + 280 P_1 + 80 C_1$, kat. holdanként $140 P_2 + 160 P_1 + 50 C_1$) etetése fél és kétszeres mennyiségű csillagfürttel és a normal népesítés etetése.

91	D)	375 kg csillagfürt	220	220	60	671	249	920	118	209	120	2·6	3·7
88		1415 " "	230	245	65	694	320	1014	124	246	141	7·9	10·2
102		375 " "	105	105	50	949	455	1404	115	152	87	4·4	8·5

Hazánkban a vasút bevezetése előtt lóval vontatott bárkákban hozták-vitték a halakat és bonyolítottak le meglehetősen forgalmat.

A fagyasztás segítségével pedig egyenesen bámulatos lehetőségek nyílnak meg a halak eltarthatósága és szállítása előtt. Az orosz és perzsiai süllők, vizák, a kanadai lazac, az Amur lazaca ép úgy talál elhelyezést Amerika és Ázsia, mint Európa bármely országának háztartásaiban és vendéglőiben. A kereskedelem nem nyugszik, folyton keres és kutat új piacok után mindaddig, míg kifogott halak el nem adták. A kereskedelem mozgékonyasága nélkül lehetetlenség volna az egyes vidékek termékein túladni, mert csakis a kereskedelemnek áll módjában a piacok helyzetét ismerni. A kereskedelem tehát az a szerv, mely berendezésével, összeköttetésekkel, tőkéjével és tapasztalásaival mintegy összekötő kapcsot képez a termelő és fogyasztó között. Szükséges tehát, hogy hivatásának mindenképpen megfeleljen. És ennek, tapasztalásból tudom, a legteljesebb mértékben meg is felelt. Szükséges azonban az is, hogy úgy a termelő, mint a kereskedő egymást megértsék és különösképpen ne irigykedjenek egymásra. Fokozottabb mértékben áll fenn ennek szükségszerűsége most, amikor Közép-Európa tőgazdaságai a túlprodukciónak stádiumában vannak.

Meg kell még emlékezni a hazai halkereskedelem-

ről is, mely közép-Európa jegelt halforgalmának igen tekintélyes részét transitálta. Ugy apai, mint anyai nagyszüleim és dédapáim óriási forgalmat bonyolítottak le a 70-es és 80-as években és igen nagymennyiségű jegelt halat exportáltak Galiciába és Sziléziába. A négy krajcáros csukákból különösen sok-sok vagon ment ki, nem is szólva a rengeteg mennyiségű fehérhalakról. Néha annyi volt a hal az egyes halásztanyákon, hogy a falu apraja-nagyja a halak felvágásával volt elfoglalva. Amit frissen nem tudtak eladni, azt felvágva megszáritották, avagy besózták és küldték Románia vagy Ukrajna népének.

Később Románia rengeteg hala talált úgy nálunk, mint közvetve általunk, a külföldön elhelyezést. Egész vonatok futottak be egy-egy pénteki hajnalon a piacra, a legváltozatosabb halfajtákból. Volt ilyenkor láрма és sürgés-forgás. A kiskereskedők reggel négy órakor indultak el a súlyosan megrakott kordélyaikkal, hogy a kora reggeli órák vásárló közönsége már kirakodva találhassa őket. Így ment ez késő estig, hogy a rövid éjszakai pihenő után jöjjön a holnap, a maga újabb változatos halüzleteivel.

A halak eladása nálunk ellentétben a külföldön szokásos aukciókkal, szabad alku útján történt. Néha hosszú alkudozás, apró fogások, máskor gyors elhatározás élénkíti és tarkítja a nagy és kiskereskedelem egymás

A III. csoport összes tavainak egyformán egy adagban ha-ként 100 kg rhenaniaszfátot adtunk, mint a II. csoport A) alcsoportjabeli tavaknak. A termés egyik felét tehát a természetes hozamnak és a trágyázásnak, a másikat az etetésnek kellett létrehozni. Ezért, ha a takarmány-együtthatót 5-re vesszük fel, ha-ként 750 kg csillagfűrtöt kellett számításba vennünk. Az etetés kifogástalan minőségű csillagfűrttel történt, nyers, darált és be nem áztatott állapotban. Olyan tavakban, melyekben 750 kg-ot, tengerit, állati terméket vagy keveréket alkalmaztunk, hetenkint háromszor, a nagyobb mennyiséggel etetett tavakban hetenkint hatszor etettünk. Csillagfűrtlisztből, lupiscinből, tengeriből ugyanakkora mennyiséget vettünk, mint csillagfűrtből, hallisztból és vérlisztből a féladagot. A keverékeket is hasonlóképp állítottuk elő. Az A) alcsoportban megállapított takarmánymennyiséget a halak könnyen elfogyasztották. Sajnos, a compók vándorlása folytán a népesítési egyensúly némileg megbillent a 70., 71., 73. és 87. sz. tavakban. Bárha ez a változás nem nagyon jelentős s a tavak compóállománya közel se érte el a compóval erősen népesített tavak compómennyiséget, mégis a területszerinti súlyszaporulat kiszámításánál figyelembe kellett azt venni. Mindenesetre csak összegszerűen vettük számításba, mert nem lehetett megállapítani, hogy a compótöbblet mikor került a tavakba s milyen — egy vagy kétnyaras compókból állott-e. Ezért a behelyezett compók száma fölött jelentkező compók súlyának csak a felét állítottuk be a táblázatba.

A csillagfűrttel etetett két tónak még más saját-sága is van; a 70-es tó sekély, a 79-es mély. A csillagfűrttel való etetés eredménye ez évben is kielégítő, dacára a kedvezőtlen nyári időjárásnak; a mély tóban jobb, mint a sekélyben; ezt ismételtén több helyen is tapasztalták. Még szembeszökőbb ez a különbség a B) alcsoport tavainál. Magyarázatul szolgálhat a szélsőséges hőmérsék jobb kiegyenlítődése és a meleg mennyiségnek kedvezőbb visszatartása, különösen hűvös nyáron, ezenfelül az úgynevezett köbtartalmi tényező, azaz a nagyobb

víz mennyiség. Pontyos tavaink között csak a 79. és 87. számú a mély, a többi mind sekély, ezért az A) alcsoport tavaira nézve összehasonlító mértékül a 70. sz. tó eredményét kell felhasználni. A táblázatból kivehetőleg a tengerivel való etetés nem oly kedvező, mint a csillagfűrttel, azért mégis kielégítő. A tengeri etetés nagy hátránya, amint ezt mindenki tudja, az, hogy a pontyok rendkívül zsírosak lesznek. 1925-ben a P₂-nél a zsírtartalom 13⁰/₀-ot, 1926-ban a P₃-nál 20⁰/₀-ot tett ki. Ez a túlságos zsírosság — nem etetett halak zsírjának súlya 2—8⁰/₀, csillagfűrttel etetteké 4—12⁰/₀ — nemcsak a hús élvezhetőségét befolyásolja, hanem a hal szervezetét is és csökkenti, az ellenálló képességét a tóban, telelőben és szállítás közben.

Az állati lisztek teljesen kudarcot vallottak, dacára, hogy azokat a legmegbízhatóbb cégektől szereztük be. A hallisztból még akad némi eredmény, bárha ily mennyiség etetése esetén gazdaságosságról szó nem lehet. A vérliszt egyáltalán semmit se eredményezett; úgy tűnik fel, mintha ebben a tóban egyáltalán nem etettünk volna, mert a rhenaniaszfáttal trágyázott tavak átlagos súlyszaporulata (108 kg), alig különbözik a vérliszttel etetett tó termésétől (111 kg). Pedig a vérlisztet a halak mindig teljesen elfogyasztották. Az állati lisztek ezen rossz eredményét igazolják a 74. és 75. sz. tavakban alkalmazott kevert takarmányok is, abból látszik, hogy a csillagfűrt volt egyedül a kiadós. Wielenbachi tapasztalataink — beleértve az előző éveket is — egyáltalán nem biztatnak az állati lisztek alkalmazására. Hogy ezt a tapasztalatot mennyire lehet általánosítani, azt egyelőre nem tudjuk, de mindenesetre az állati lisztekkel való etetésnél a legnagyobb óvatossággal kell eljárni. Az kétségtelen, hogy kifogástalan szemes takarmány alkalmazása mellett a kockázat lényegesen kevesebb, a siker sokkal biztosabb, mint az állati lisztek alkalmazásánál, amelyekről — eltekintve a hamisításoktól — soha se tudhatjuk, hogy milyenek, hogy a felhasznált nyersanyag, a konzerválási eljárás milyen volt, s hogy a száraz

közi üzleteit, mely tradíciókon nyugszik és ősdinasztiák kezéből bonyolítódik le.

Ma már természetesen nem úgy megy, mint régen. Sok-sok baja van a kis és nagykereskedelmnek, de legnagyobb baja, hogy a halfogyasztás a harmadára redukálódott. Az emberek kereseti lehetősége kisebb lett, tehát nem igen vásárolhatja a nem kiadós halat. A halnak csak fele annyiba szabadna kerülnie, mint a húsnak, hogy a közönség ismét a régi mértékben fogyaszthassa. Ez sajnos ma még lehetetlenség.

Halszállítás.

Igen fontos tényezője a halkereskedelmnek a halak gondos és pontos szállítása. A kereskedelmnek mindenkor biztosan kell tudnia a halak piacra érkezéséről, mert eszerint osztja be készletét és eszerint irányítja a vásárt. No meg a halak természete, úgy az élő, mint a jegelt halaké, egyenesen megköveteli a lehetőségig gyors és pontos szállítást. Csakis így válik lehetővé, hogy ma már 80—100 órás utakra küldhetünk élő állapotban és hat-hét napos utakra jegelten gondosan csomagolt halakat. Ma már nincsenek távolságok, melyeket a halkereskedelem respektálni tartozna, mert a közlekedési eszközök gyorsasága a szállítási eszközök kipróbált jóságá mindenhová eljuttathatja a halakat.

Régen, amikor még tógazdaságok nem voltak, a

halak túlnyomóan jegelt állapotban kosarakba csomagolva szállítottak. Egy-egy ilyen kosárban rendszerint 50 kilogramm halat csomagoltak, olyformán, hogy a kosarat először szalmával kibélelték, majd a szalmára papírost tettek. Az ily módon elkészített kosárba azután alul körülbelül egy tenyérnyi szélességben jég került, amelyre az első sor halat rakták. Azután ismét egy sor jég és egy sor hal rakódott mindaddig, míg a kosár tele nem lett. A legutolsó sor jég azután megint tenyérnyi széles volt, amelyre ismét papíros és egy csomónyi szalma került. Az ily módon becsomagolt kosarat saját fűzfatejű fedelével jól bevarrva bocsájtották útnak. A jegelés erőssége mindég attól függött, hogy mily évszakban történt a szállítás. Ez a rendszerű csomagolás még ma is fenn áll és igen jól bevált. Ha a hal frissen vagyis élő állapotban kerül csomagolásra, akkor annak kifogástalan megérkezése, még a legtávolabbi helyekre is biztosítva van. Lehet a halakat ládákban is csomagolni, ebben az esetben azonban ajánlatos a kibélelést gyékényvel és szalmával együtt kissé erősebben alkalmazni, mert ezzel elkerüljük a jégnek, különösen a nyári hónapok alatt, gyors olvadását. Hosszabb szállítások alkalmával a jéget meg is sózzuk és a kosár fenekét fűrészporrall hintjük be. Az ily módon jól megérkezett halak azután még jó egynéhány napig tarthatók el, természetesen jég között.

(Folyt. köv.)

konzerv formájában vett takarmány, mint haleleség, megfelelően használható-e.

Az A) alcsoport három utolsó tavában a treuenbritzeni Lehmann takarmánykereskedő cég gyártmányait, a lupiscint és csillagfürtlisztet alkalmaztuk. A lupiscin jó eredményt adott. A 70-es tó hozamával szemben mutatkozó 10% többletet úgy lehet megmagyarázni, hogy ezen készítmény súlyegysége a kevesebb víztartalom miatt több tápértéket tartalmaz. Természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy a lupiscin 10%-al drágább is, mint a csillagfürt. Dacára, hogy a lupiscin jóságát a magasabb ár kiegyenlíti, a lupiscint különösen kisebb és közép nagyságú tógazdaságokban ajánlhatjuk, ahol a csillagfürt tározása, megőrzése és darálása nehézséget és jelentős költséget okoz, mert a lupiscin örölt halmaz állapotú és csekély víztartalma miatt könnyebben tározható és eltartható. A Lehmann-féle csillagfürtliszt finomra örölt lupiscin, amelyet főleg ivadék etetésre vagy trágyázásra lehet használni. Ezzel a liszttel trágyázási kísérleteket is hajtottunk végre, hogy kipuhatóljuk, valjon az ilyen finom szemű, magas tápértékű növényi liszttel mily mértékben lehet a természetes táplálék fejlődését fokozni s ily módon trágyázó hatást elérni. Az egyik esetben a lisztet lupiscin etetéssel együtt adtuk, a másik esetben kizárólag trágyának használtuk fel. A 96. sz. tóban a csillagfürtlisztet két részletben adtuk, a 73-as tóban az egész növekedési idő alatt öt egyenlő részletben. A liszt megfelelő mennyiségét az egész tó területén lehetőleg egyenletesen osztottuk el. Biztosra vehető, hogy így elszórva a liszt egyrészét a pontyok közvetlenül táplálékként elfogyasztották, mégis egy része trágyaként hatott. Előrelátható volt, hogy a trágyaként alkalmazott csillagfürt nem versenyezhet a feletetett csillagfürttel, az a körülmény azonban, hogy az 5. részletben kiszórt csillagfürtliszt 209 kg súlyszaporulatot eredményezett, várakozásunkat felülmulata. Ha tavainkat szerves anyagokkal trágyázni akarjuk, mindenesetre gazdaságosabb, ha azt nem szemes takarmánnyal, hanem ismert és a gyakorlatban bevált istállótrágyával vagy egyéb alkalmas hulladékkal végezzük.

(Folyt. köv.)

A vizek lakói közötti egyensúly.

Irta: báró Szurmayer Sándor, ny. honv. min., gyal. tábornok.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy az összes a vízben élő szervezeteknek, így tehát az ultramikroszkopikus lényeknek, a véglényeknek, a fejlettebb fokon álló összes élőlényeknek és az ezek közé eső legmagasabb fokon álló halaknak és utóbbiak között is az egyes családoknak és fajoknak más-más életfeltételei vannak, melyeket nem nyújthat minden álló- és folyóvíz egyenlően. Más a kristálytisza hegyipatak vizében lefolyó élet és más az, melyet a folyókban, nagy folyamokban, a tengerben, természetes tavakban és poshadt vízü töcsákban tapasztalunk. Mindezen vizekben azok fekvése és a víznek mélysége, valamint talaja szerint is más-más viszonyokat találunk. Másokat a forró és a mérsékelt égöv és másokat a sarkvidéken. Azonos helyzetet látunk a szárazföldön is, ahol a vidék fekvése és talaja szerint más-más növényzet és más-más állatok találják meg életfeltételeiket. A magas hegységnek, a Karsztnak, a középhegységnek, a dombvidéknek, a szikestalajú vagy feketeföldes síkvidéknek és végül az ingoványos lápos területeknek más a flórája és faunája még ugyanazon égöv alatt is.

Emberi tudás és tevékenység, mint még alább látni

fogjuk, itt-amott ugyan megdöntheti ezen természeti törvényszerűséget, pótolhatja egyik-másik hiányzó életfeltételt, de ahol csak a Mindenható keze dolgozik, ott pusztulni kell annak az életnek, mely létfeltételeit nem találja meg ott, ahová véletlenül jutott, ahová helyezték, vagy ahol megélhetési lehetősége megszűnt.

Nézzük most már néhány, a gyakorlati életből merített példán azt, mikép alakul nagy vonásokban a vizek lakóinak élete, főképp a bennünket leginkább érdeklő halaké oly vízben, melyben emberi beavatkozás nem történik és mikép ott, ahol az emberi tudás egyik-másik hiányon segíthet.

Egy kicsiny *sekélyvízű alföldi tóban* az alsóbbrendű növényi és állati szervezetek — a plankton — számtalan képviselője óriási mennyiségben van meg. Egész felhőkben nyüzsögnek az apró állatkák, úgyhogy itt-ott a víz színét is megváltoztatják. Minden fajtájú apró hal felcseperedéséig, továbbá a ponty, compó és mindenféle keszeg élte végéig igen jól élne ebben a vízben, mert bő táplálékot talál és mégis pusztulnia kellene mindannyinak a kánikula beálltával, amidőn a víz felmelegedésével annak oxigénje — a halak legfontosabb életszükséglete — elfogy. Mind megfulladna, míg a plankton nagy része a poshadt vízben is megélne. Emberi beavatkozás az említett halak életét csak úgy tudná biztosítani, ha egy nyáron is csergedező kis patakot át tudná vezetni a tavon, mert ez felrisszítván vizét, meggátolná annak elpeshedését.

Öregcsertőn van két *tőzeges tó*, összesen körülbelül 14 hold kiterjedésben. Szép tiszta, átlag 1½ méter mély vízzel nyáron. Néhány éve vannak meg ezek a tavak és így nem tudták még gyakorlatilag megállapítani azt, hogy száraz nyár esetén mennyire apad le a víz, mert 3—4 év óta nem volt kimondottan aszályos nyár. A tőzeg kitermelésénél a tavak fenékvizet kaptak és a későbbi esőzések, valamint a tavaszi hóolvadás teljesen megtöltötte azokat. A körülbelül 500 méternyi távolságban folyó nagy alföldi vízlevezetőcsatornával egy kis árokkal vannak ezek a tavak összeköttetésben, de ez a lefolyó árok a multévi tavasz óta dróthálóval van elzárva. Néhány, talán 40—50 darab apró pontyon kívül semmiféle halat nem tettek a tavakba és mégis a mult évben sok milliónyi keszegfélék és ezek mellett kevés csuka, sügér és compó is volt a tóban. Utóbbi két halfajtából és vörösszárnyú keszegekből a mult évben 0.60 kilós példányokat, csukákat pedig néhány darabot 1¼ kilós súlyban fogtunk horgon. Ezek a halak részint a főcsatornából kerültek a tőzeges tavakba, egy kis részét pedig még ikra alakjában a vízivad hozta tollazatához tapadva más vizekből. Itt jól érezvén magukat, ily óriási módon megszorodtak. A kép teljességéhez kiemelendő még, hogy a mult év korai őszén dr. Unger Emil kitűnő biológusunk megvizsgálta a vizet és egy szemernyi plankton nem talált benne. Pedig csak azon nöhetett föl az a sok keszeg, mely teljesen elfogyasztott minden megehető és a vizsgálat idejében már csak a levegőből a vízbe eső táplálékra volt utalva és így éhezett. Az iszapban turkáló kevés ponty és compó szűkösen talán még megélt valahogyan, ott még akadt egy-egy falat, jól megélt a vörösszárnyú keszeg is, mely más hiányában apró testvéreit is felfalja, de legjobb dolga volt a sok apró hal között annak a kevés csukának és sügérnek, mely apró halakkal él, tehát bő tápláléka lévén, gyorsan is gyarapodott. *Emberi beavatkozás nélkül* idővel a természetes egyensúly e tavak lakói között akként állt volna helyre, hogy a jól élő és gyorsan növekedő csukák és sügerek hamar elérvén az ivarérettséget is, gyorsan szaporodnának az inségben élő keszegek rová-

sára, mely utóbbiak nagy száma miatt a plankton sem tudott volna megszorodni a folyó és a jövő évek tavaszi és nyári hónapjai alatt mindaddig, míg fogyasztói ily nagy számban ott vannak. De gyorsította volna a processust az is, hogy éhező és kevesebb ellenállóképességgel bíró keszegek nagyobb mennyiségben esnek áldozatul a parazitáknak és a halak számos más ellenségeinek is. Néhány év múlva ily módon igen jó csuka- és sügères víz lett volna a tőzeges tavakból, de a meglehetősen megfogyott keszegek mellett az ezek számára szükséges planktonja is meglőtt volna a víznek. A víznek gyorsabb és jobb gazdasági hasznosítása oly módon lett volna keresztülvihető, hogy a múlt év őszén az egész vizet leeresztve, lehalásztattak volna a tavak és a folyó év tavaszán nemesebb halakkal (ponty és süllő) népesítettek volna be azokat. Ez tervbe is volt véve, de különféle akadályok miatt elmaradt és így a sok keszeg gyorsabb hasznosítása, illetve nemesebb halhússá történő átváltozása végetl folyó év tavaszán 200.000 darab süllőikra helyeztetett a vízbe, melyek szépen keltek ki, úgy hogy az immár jó újjnyi hosszú kis süllők vígan vadászgatnak az apró keszegekre.

(Folyt. köv.)

A ki nem használt olaszországi édesvizekről, a ponty- és pisztráng-tenyésztésről.

Ismerteti: Lindmeyer Antal.

A halászat — haltenyésztés — és hydrobiológiai jelentés mellékleteképpen ez év májusában Dr. Luigi Veratti-tól, a közgazdasági minisztérium mellett felállított halászati szaktanácsadó bizottság tagjától „Aque dolci incolte Capri coltura e troticultura“ címe alatt megjelent propaganda emlékiratban foglalkozik az olaszországi édesvízi halászat és haltenyésztés jelenlegi állapotával, a szükséges kormányintézkedésekkel, amiknek segítségével a haltenyésztést a nemzeti vagyonszaporítására, a népélelmezés előmozdítására és a közegészségi viszonyok megjavítására miként lehetne kihasználni. Miután a szerző cikkében igen érdekes gondolatokat vet fel, nem lesz fölösleges, ha arról a „Halászat“-ban való leközlése révén a mi, halászzal és haltenyésztéssel foglalkozó szakembereink is tudomást szereznek:

„A haltenyésztésnek a mezőgazdaság mellett való üzése különösen az utolsó években néhány testület kezdeményezése és felügyelete mellett, továbbá egyes személyek kezdeményezésére, akik szeretettel és önzetlenül annak szentelték magukat, világosan megmutatta, mennyi előny származhatik abból magára a mezőgazdaságra, egyben pedig jól jövedelmező és könnyű melléktermelés.

A termelt hal lehet: halivadék, külföldre való szállításra szánt élőhal, díszhal és a belső piaci szükséglet fődözésére szolgáló hal; ebből könnyen következtethető, hogy a produktumok különbözőségének megfelelően ugyanannyi igen fontos kereskedelmi ágazat is fejlődhetne ki.

Ha nálunk a mezőgazdálkodással kapcsolatos haltenyésztést fejlesztenék, bizalommal és lelkesedéssel üzve és támogatva azt és tudnók alkalmas időben gyümölcsöztetni azon kedvező feltételeket, amiket neki a mi országunk nyújt, ebből rövid időn belül óriási előny származhatna nemzetgazdaságunkra.

Több külföldi államban különösen Svájcban, Németországban a kis vízfolyásokat, tócsákat, állóvizeket, mocsarakat stb. csodálatosképpen használják ki haltenyésztés és hizlalás céljaira, sőt igen sok esetben a mesterséges takarmányozás segítségével is fordulva, hogy rövid idő alatt nagyobb hozadékot kapjanak. Németországban,

Csehországban és Magyarországon ugyanazon földterületet felváltva, mezőgazdasági művelés és haltenyésztés céljaira is felhasználják, oly módon, hogy a hal a mezőgazdasági művelés révén mindig jó természetes táplálékot kapjon.

Nálunk a gazdaságnak ezen forrását mostanáig úgyszólván teljesen elhanyagolták és félreismerték. Csupán csak a pontytenyésztés, mint a rizstermelés melléktermelési ága indul rövid idő óta fejlődésnek az északolaszországi rizstermő területeken, de meg kell mondanom bármennyire is jók az eredmények, ezek sokkal jobbak lehetnének, ha ezen tenyésztést jobban felkarolnák, támogatnák és ha mindenekelőtt határozottsággal és eréllyel elnyomnák azon vandalizmust, amit a rizstermő területeken elkövetnek a rablóhalászok, ami egyben a rizsültetvényeknek is ártalmára van és a termelőket arra indítja, hogy a mellékesen üzött haltenyésztést abbahagyják.

Olaszország mostani haltermése kb. 12.000 q piacképes pontyot és néhány millió pontyivadékot tesz ki, ezen tenyésztési eredményeket a mezőgazdálkodással kapcsolatban érte el. Ezzel szemben a gyakorlati emberek véleménye szerint évi 200.000 q-át és ennél többet is lehetne elérni a fogyasztás céljaira (óriási mennyiségű halivadékon kívül) számítva csupán, hogy a haltenyésztést a mi rizstermő területeink $\frac{2}{3}$ -ában üznök, azaz kb. 100.000 ha-nyi területen és szem előtt tartva, hogy a ponty igen gyorsan fejlődik, ami lehetővé teszi, hogy az ivadék a rizsnek néhány havi termelési időszakában saját súlyának 50—100-szorosát éri el, úgy, hogy a tavasszal kihelyezett 10 gr-os ivadékból az őszi lehalászkor 500—1000 gr-os és ennél súlyosabb halat is kapnak, szem előtt tartva egyben, hogy pontytenyésztésnél közepes eredményképpen hektáronként 2 q-át lehet számítani.

A gazdasági előny azonnal szembetűnik, ha megfontoljuk, hogy a termelési költség mázsánként 50—70 lira között ingadozik és hogy a termelés helyén eladott hal ára fejében 500 lirát kapnak mázsánként.

Gondoljuk el, mennyit lehetne még ezen a téren tenni, azokon az óriási földterületeken, folytonosan vagy felváltva vízzel elborítva a feljavított talajokat, ahol mihelyst lehetséges volna intenzíven üzve a haltenyésztés különböző műveleteit, amiből nyilván kitűnne, milyen előre nem is sejtett halhústermelést érhetne el a mi országunk.

A halhústermeléssel nem egy vidékünkön tekintélyes eredményeket érhetnénk el, ami bel- és külföldi élőhal kereskedelmünk hatalmas fejlődéséhez vezethetne azokkal a földterületekkel, ahol a haltenyésztéshez szükséges kedvező föltételek nincsenek meg, ami a helyi élelmezés föltételeit eléggé megjavíthatná, ez pedig a szociálhigiéna szempontjából kiválóan fontos lenne.

Az összes malária által sújtott vidékeken a pontytenyésztés a maga részéről versenyezne a malária elleni védekezés nehéz és kemény küzdelmével, mert amint ismeretes, a ponty igen mohón pusztítja a szunyog-lárvákat, tenyésztésével tehát erősen pusztíthatjuk a szunyogot és valóban Észak-Olaszországban a pontytenyésztés helyein a malária már megszűnt.

A lombard pontytenyésztő szövetkezet által eszközölt vizsgálatok kapcsán összegyűjtött és 1924-ben leközlött adatokból kiviláglik, hogy a rizstermő községek $\frac{1}{3}$ -ánál kevesebb több foglalkozik pontytenyésztéssel és csupán 3%-a a mi összes rizstermő területeinknek szolgált mellékesen pontytenyésztésre.

Noha a pontytenyésztés mezőgazdasági termelésünkben mint jövedelmező foglalkozási ág mindig a legnagyobb fontossággal fog bírni, azért más pontyféle halfajok is jól tenyésznek a mi mezőgazdasági vizeinkben, amint az már bebizonyult.

Más igen keresett halak a sügérfélék, sőt a lazacfélék családjából is, a tenyésztők kellő kioktatása mellett nagy gazdasági haszonnal szintén volnának tenyészthetők. A compó tenyésztésére mezőgazdasági vizeink szintén alkalmasak. A compó tenyésztése különösen fontos, noha a termelt anyag kevesebb a pontyénál, a kevésbbé gyors növekedésénél fogva, mindazonáltal igen értékes a mi köz- és magánvizeink benépesítésénél, továbbá miután rizstermő területeink ennek a fajnak egy óriási tömegét tudják szállítani, ami céltudatos szervezéssel és intézkedésekkel a jelenleginél nagyobb hasznot hozhatna az országnak és előnyösen befolyásolná a tenyésztés és benépesítés célját szolgáló élő halivadék kereskedelmet is.

Igen jó eredményeket adna a kínai piros hal és aranyhalacska tenyésztése is, amit annyira keres, különösen a külföldi piac. Amint ismeretes, Észak-Európában (Anglia, Hollandia, Dánia, Svájc, Németország) igen keresettek a díszhalak és csupán Olaszország és Spanyolország tudja azokat szállítani, mivel kifejlődésükhöz és szaporodásukhoz oly vizekre van szükségük, amiknek legalacsonyabb hőfoka kb. 15°. Ezen hőfok átlag megvan az itáliai vizekben és növekedik, ahogy a félszigeten északról lefelé haladunk, ami e halak tenyésztésére igen előnyös.

(Folyt. köv.)

A pontyértékesítés propagandája.

Írta: Fischer Frigyes.

A Neues Korrespondenzblatt németországi halászati szaklap november 1-i számában olvassuk a következőket:

„Október hó 15-én Berlinben a nagy pontytermelők és kereskedők képviselői a közös értékesítési propaganda ügyében értekezletet tartottak, melyen von Heemskerck úr végrehajtható indítványokat tett.

A kereskedelem lobogó lelkesedéssel csatlakozott ebben a kérdésben von Heemskerck úrhoz. Mikor azonban a legfontosabb kérdés a szőnyegre került, hogy t. i. az anyagi eszközöket honnan teremtik elő, s milyen egyesületek vesznek részt a költségek fedezésében, a lelkesedést fagyos csönd követte. Úgy látszott, hogy az ügy ismét hajótörést szenved s a kételkedőknek lesz igazuk. Ekkor von Heemskerck úr a tógazdák egyesülete nevében kijelentette, hogy néhány tag hajlandónak nyilatkozott a legsürgősebben szükséges költségek fedezésére 5.000 M előleget rendelkezésre bocsátani, ha a propaganda és az összegyűjtött összeg az egész német tógazdasági termelés és halkereskedelem érdekét szolgálja. Ezzel megtört a jég. A kereskedelem hozzájárult, hogy propaganda-bizottságot állítsanak össze. A többi vezető tógazdasági szervezetek is kijelentették, hogy a bizottságban képviseltetik magukat, amelynek ügyvezetését a német ponty- és compótenyésztők boroszlói egyesülete irányítja, üléseit azonban Berlinben tartja.

Igen örvendetes, hogy az értékesítés propagandája úgy látszik ezzel nagy lépést tett előre. A fogyasztás fokozását már rég elérhettük volna, ha a tógazdák egy kis áldozatkészséget tanúsítottak volna. Minden termelőnek vannak az értékesítéssel járó kiadásai akár, hirdetés vagy ügynökök útján adja el termékét, akár kartellba vagy értékesítő szövetkezetbe lép be. Mindenképen kell pénzbeli áldozatot hoznia. Pontyos tógazdaságaink sokkal előrébb lennének, ha egyesületeik megfelelő anyagi eszközökkel rendelkeztek volna. Termelésünk mindinkább érezhető emelkedése és az elkerülhetlen behozatal miatt az értékesítés területét és a fogyasztási lehetőségeket minél szélesebb alapokra kell fektetni, ehhez azonban sok pénz kell, amit feltétlenül meg kell szerezni.

A német tógazdák egyesületének évtizedek óta nincs kellő anyagi ereje. Sokat követeltek tőle, de adni sajnos keveset adtak neki. Tisztára üzleti természetű kérdésekben pedig nagy feladatokat kis pénzzel megoldani nem lehet. Reméljük, hogy ezt végre mindenki befogja látni.

Csodálatos összetalálkozása a véletlennek, hogy éppen amikor ezek a sorok hozzánk érkeztek, egyesületünk választmánya ugyanezzel a kérdéssel, nevezetesen az idej pontytermés elhelyezésének kérdésével foglalkozott november hó 3-án tartott ülésében. Bárha minden hasonlat sántikál, mégis feltűnően sok hasonlóságot kell találnunk nagy szövetségünk, a szervezéséről híres Németország viszonyai és a mi állapotaink között. Egyesületünk anyagi eszközei szintén a lehető legszerűebbek, úgy hogy a ponty fogyasztását előmozdító, kissé erősebb propaganda költségeinek fedezésére a meglévő eszközökből még csak gondolni se lehet.

Mint hogy pedig a hal fogyasztásának fokozása úgy a termelőnek, mint a kereskedőnek feltétlen érdeke, minthogy továbbá az elmúlt évben már megkísérelt hirdetés és plakátolás a választmány egyes tagjainak észlelete szerint a fogyasztásra serkentő hatással volt, az egyesület választmánya akként döntött, hogy a halfogyasztás propagandáját teljes erkölcsi támogatásában részesíti, az ehhez szükséges anyagi eszközök beszerzésére nézve pedig elfogadja az egyesület választmányában levő termelők és kereskedők azon indítványát, hogy a megvett élőponty kgr-jához 2 (kettő) fillér költséget számítsanak fel, s ezen összeg felét a termelő, felét a kereskedő viseli. Elhatározták a kereskedők azt is, hogy ezen mozgalomba a választmányban nem szereplő kereskedőket is lehetőleg bevonják, továbbá azt, hogy azon termelőket, akikkel rendes kereskedelmi összeköttetésben állnak, körlevéllel értesítik mindezen határozatokról. Az ily módon befolyó összeg az egyesület pénztárába kerül s reméljük, hogy a kifejtendő propaganda úgy a termelők, mint a kereskedők érdekeinek hathatós előmozdítására fog szolgálni.

Megvételre keresünk

február—március havi átvételre
600 kg nemes pontyivadékat,

10—15 dkg-os drb-kénti súlyban.

Arajánlatok

Hercegi Kerületi Felügyelőség Csorna címre küldendők.

TÁRSULATOK—EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület választmánya f. évi szeptember hó 13-án ülést tartott, melyen jelen voltak: báró Inkey Pál elnöke alatt dr. Dobránszky Béla és Répássy Miklós alelnökök, Corchus Zoltán, dr. Kovács Vilmos, Kuttner Kálmán, dr. Lukács Károly, Paluzsa László, Purgly Pál, Szalkay Zoltán, báró Szurmay Sándor, Zimmer Ferenc választmányi tagok és Fischer Frigyes ügyvezető titkár.

Távollétüket kimentették: dr. Isgum Ádám és ifj. Zimmer Ferenc.

Elnök üdvözlöli a megjelenteket, az ülést megnyitja és felkéri az ügyvezető titkárt a tárgysorozat ismertetésére.

1. A lengyel vám. Titkár bejelenti, hogy az elmúlt választmányi ülés határozatából kifolyólag az egyesület elnöksége a lengyel vámok ügyében védelemért a földművelésügyi miniszterhez fordult. A beadvány felolvasását a választmány mellőzi, miután az

egész terjedelmében a „Halászat“ augusztus havi számában megjelent.

A választmány behatóan megtárgyalja azokat az intézkedéseket, amelyek a lengyel vámok valorizálása, valamint a kiszállítandó halmennyiség kontingentálása révén fenyegetnek, s amelyek ezek elhárítása végett szükségesek. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az összes hivatalos körök figyelmét felhívjuk arra, hogy a lengyel halexport a magyar halenyésztés létérdeke s ezért a vámok a lehető legkedvezőbb összegre leszállítandók, a kontingens pedig, figyelemmel arra, hogy a halszállítmányok csak a téli hónapokban eszközölhetők, semmi szín alatt se osztassék meg az egész évre négy egyenlő részre, hanem teljes egészében a téli hónapokra engedélyeztessék. A többi szerződő állammal is fel kell venni az érintkezést, hogy ők is tárgyalásaik során a lengyel mértékadó köröket megfelelően hangolni igyekezzenek. Ugyanez alkalommal szóba kerül a német vámok kérdése is, amelyről magánforrásokból eredő értesítés szerint szintén aggasztó hírek terjedtek el. Úgy hírlík, hogy bárha a német kereskedelem a vámok eltörlése vagy leemésékése mellett van, a termelők a vámoknak 30 márkáról 50 márkára való emelését kívánják.

A választmány hosszas tárgyalás után ebben a kérdésben is hasonlóként döntött, nevezetesen, hogy a tárgyaló kormánytényezőket megfelelően informálni kell s bennük ügyünk igazsáért szimpátiát kell kelteni.

2. *Titkár* bejelenti, hogy az egyesület a drágaság letörésére irányított kormánymozgalomba szintén bekapcsolódott, s tekintettel az ügy halaszthatatlan voltára, az elnökség budapesti tagjai saját hatáskörükben beadványt fordultak a hatósághoz, melyekben kérték a forgalmiadó és a fogyasztási adó elengedését, a vásárcsarnoki helypézek leemésékését és még egy-néhány olyan tényező megváltoztatását, amelyek a halárak kialakulására káros kihatásúak. A beadványok szövegét a Halászat 1927. augusztusi és szeptemberi száma teljes egészében közli.

A választmány utólagosan jóváhagyja az elnökség budapesti tagjainak eljárását. Együttal a siker elérése végett elhatározza, hogy az a bizottság, amelyet a legutóbbi választmányi ülés ezen kérdések szőnyegen tartása végett kiküldött, a kérések teljesítését az illetékes tényezőknél személyes közbenjárás vagy küldöttség útján szorgalmazza. Szükséges továbbá, hogy a választmány minden egyes tagja a Székesfőváros bizottságaiban levő ismerőst az egyesület törekvéseiről felvilágosítsa és őt annak támogatására felkérje.

3. *Zimmer Ferenc* vál. tag bejelenti, hogy a székesfőváros egyes kiskereskedőket, akiknek halastartányai vannak, ki akar lakoltatni abból a célból, hogy vízmedencéik helyén iroda helyiségeket létesítsen. Értesülése szerint az illetőknek a helyüket már tel is mondták. Kéri a választmány intézkedését.

A választmány elhatározza, hogy felszólaló és a titkár a kérelmező kiskereskedők közül egy-két egyénnel küldöttségileg menjenek el a székesfőváros illetékes tényezőihez, s őket az intézkedés megváltoztatására kérik fel.

4. *Répássy Miklós* alelnök bejelenti, hogy a vásárcsarnokban újabban többször került külföldi méreten aluli hal eladásra. Miatán Magyarországon a méreten aluli halak kifogását és árusítását a törvény tiltja, viszont a külföldi méreten aluli halak eladása meg van engedve, hazai kereskedőink illetőleg halászaink a külföldiekkel szemben hátrányos helyzetben vannak. Kéri, hogy a választmány a teendők iránt intézkedjék.

A választmány megbízza a titkárt, hogy a kérdést tanulmányozza, készítse elő és annak eredményéhez képest a legközelebbi választmányi ülésre tegyen jelentést.

5. Tagul jelentkeztek: *Korda Ödön* Salonta Mare, levelező tagul: *dr. Igmándy Aladár* földbirtokos, Nagybagom.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében a jelentkezőket felveszi.

F.

Az Országos Halászati Egyesület választmányja f. évi november hó 3-án ülést tartott, melyen résztvettek: *Báró Inkey Pál* elnökléte alatt *Antalfy György*, *dr. Goszthony Mihály*, *dr. Iklódy-Szabó János*, *dr. Korbuly Mihály*, *Kuttner Kálmán*, *dr. Lukács Károly*, *Szalkay Zoltán*, *Zimmer Ferenc* választmányi tagok, *dr. Unger Emil* és *Fischer Frigyes*, ügyvezető titkár.

Távollétüket kimentették: *Corchus Zoltán*, *dr. Dobránszky Béla*, *Hirsch Géza*, *dr. Isgum Ádám*, *dr. Kovács Vilmos*, *Purgly Pál*, *Répássy Miklós*, *báró Szurmay Sándor*.

Elnök üdvözölve a megjelenteket, a választmányi ülést megnyitja és felkéri a titkárt a tárgysorozat ismertetésére.

1. *Titkár* bejelenti, hogy úgy a termelők, mint a kereskedők részéről az az óhaj nyilvánult meg, hogy a pontyfogyasztás általánossá tétele és fokozása céljából az újságokba ismét hirdetést kellene közzé tenni, másfelől Budapesten plakátok útján kellene a közönség figyelmét felhívni a hal árában beállott olcsóbbodásra.

A választmány hosszas és beható tanácskozás után akként döntött, hogy az egyesület ezen mozgalomhoz erkölcsi támogatását adja, annál inkább, mivel haltermésünk értékesítése és jó elhelyezése szorosan összefügg a belföldi fogyasztás fokozásával, anyagi támogatást sajnos nem nyújthat, mivel kellő anyagi eszközökkel nem rendelkezik. A hirdetés anyagi eszközeinek előteremtése tekintetében a választmány egyhangulag akként határozott, hogy ha a kereskedők minden halvételnél kg-ként 2 (kettő) fillér díjat számítanak fel, amelynek felét a termelő, felét pedig a kereskedő egyenlíti ki, s az ekként kapott összeget az egyesület pénztárába fizetik be, az ekként befolyó összegből a felmerülő költségek fedeztetők lennének. A választmány még azt is elhatározta, hogy a halértékesítés ügyében szükségessé vált ezen intézkedéseket a Halászat legközelebbi száma egy cikkben ismertesse és a kereskedők ügyfeleiket, illetőleg a termelőket körlevélben értesítsék arról, hogy a választmány ezen határozatát magukra nézve kötelezőnek ismerik el és az egyesület pénztárába való szállítás céljából minden vett hal kg-ja után 2 (kettő) fillért számítanak fel, mely összegnek felét a termelő, felét a kereskedő viseli.

2. *Titkár* bejelenti, hogy az Omge részéről *Konkoly főtitkár* járt nála és érdeklődött, hogy vajjon az egyesület nem volna-e hajlandó a tavaszi tenyészállatvásár alkalmával halászati kiállítást rendezni s ezáltal ebbe a folyton nagyobb arányúvá váló kiállításba bekapcsolódni.

A választmány figyelemmel arra, hogy a tavaszi melegebb időjárás halászati kiállításra nem alkalmas, figyelemmel továbbá az egyesület anyagi helyzetére, bármennyire is kívánatosnak találná ebbe a nagyszabású intézménybe való beilleszkedést, akként döntött, hogy a mindenesetre megtisztelő felszólításnak nem tesz eleget. E helyett megfontolás tárgyává teszi, hogy a Mezőgazdasági Múzeumba, ahol a kiállítás megtartása jelentősen olcsóbb lenne, valami más kiállítással kapcsolatban öszel halászati kiállítást rendezzen-e.

Ezen tárgy alkalmával *Kuttner Kálmán* választmányi tag felhívta a választmány figyelmét arra, hogy a Faluszövetség több helyen rendez kiállításokat, amelyeknek igen sokszor halászati része is van. Ezen kiállítások bíráló bizottságában halászati ismeretkel bíró egyének nem igen foglalnak helyet, miért is célszerű lenne a szövetséghez átírni, hogy esetről esetre az egyesület bíráló bizottsági tag kijelölésére kérje fel. Ilymódon lehetséges lenne a kiállítás közelében lakó egyesületi tagot kiküldeni, s a szövetség kiállításainak bíráló bizottságát halászati ügyekhez értő egyénekkel kiegészíteni.

A bejelentés helyességét többen megerősítik, miért is a választmány akként határozott, hogy az egyesület írásban fordul a Faluszövetséghez, egyúttal megbízza a titkárt, hogy az egyesület elhatározását a Faluszövetség igazgatójával élőszóval is közölje.

3. *Titkár* bejelenti, hogy az egyesület vezetősége abból az alkalomból, hogy Budapest székesfőváros pénzügyi bizottsága a húsfogyasztási adó eltörlését elhatározta, több alkalommal eljárta a székesfőváros illetékes tényezőinél, hogy a húsfogyasztási adóval egyidejűleg a hal fogyasztási adója is eltörlőttessék. Bejelenti egyúttal, hogy ezen eljárások során a székesfőváros illetékes tényezőjétől az egyesület ígéretet nyert arra, hogy amennyiben a húsfogyasztási adó eltörlőttetné, hasonló elbánásban fog a hal fogyasztási adója is részesülni. Minthogy pedig határozott biztonsággal nem lehet számítani arra, hogy húsfogyasztási adót a székesfőváros tanácsa eltörli, viszont minthogy a hal fogyasztási adója ezidőszert rendkívül igazságtalanul van megállapítva, az illetékes székesfővárosi tényező arra kérte az egyesület vezetőségét, hogy a hal fogyasztási adójának kulcsára nézve tegyen előterjesztést, hogy amennyiben a hal fogyasztási adója el nem törölőttetné, annak igazságos rendezése megtörténhessék. Ennek alapján az egyesület 105/1927. sz. a. beadványában halakat négy csoportba sorozta s a fogyasztási adó összegére nézve ehhez képest javaslatot tett. (A beadvány teljes szövege a „Halászat“-ban közzé van téve.

A választmány a bejelentést tudomásul vette.

4. *Somodi József* ókécskei halászmester hosszabb beadványban azt panaszkolja, hogy a szolnoki cukorgyár szennyvízeivel a Tisza folyót már évek óta fertőzi, úgy, hogy ennek folytán tavaszszal halat fogni szinte lehetetlenség; ugyanezen eljárás miatt a nemes ivadék kihelyezése, szóval az okszerű halenyésztés szinte lehetetlenné válik. A halászok panasza ügyében már 1925. év óta kihágási eljárás van folyamatban s dacára annak, hogy ez ügyben 1926. évi július hóban már II-od fokú ítélet volt, III-ad fokú ítélet mindeztideig nincsen. Kéri az egyesületet, hogy ezen közérdekű ügy elintézésé iránt a Földművelésügyi Miniszter Úrnál lépéseket tenni sziveskedjék.

A választmány elhatározza, hogy ez ügyben előterjesztést intéz a Földművelésügyi Miniszter Úrhoz.

5. *Antalfy Antal* és társai szegedi lakosok beküldték az egyesületnek azt a fellebbezésüket, melyben a belügyminiszter

úrtól Szeged szab. kir. város halászati üzemének beszüntetését kérik. Kifejtik, hogy ezen üzem a szegedvidéki, halászok létalapját veszélyezteti s a városra egyáltalán nem bír olyan haszonnal, hogy annak fenntartása érdemes lenne. Kérik az egyesület támogatását.

A választmány méltányolva a fellebbezésben foglalt tényeket és indokokat, elhatározza, hogy a belügyminiszter úrhoz beadványt fog intézni, melyben kéri az ügy jóindulatú elbírálását.

6. Budapest székesfőváros polgármestere közli az egyesülettel, hogy a belügyminiszter Techet Róbert budapesti lakos fellebbezését, melyben Paluzsa Lászlónak az Orsz. Halászati Egyesület választmányi tagjává való választását kifogásolta, elutasította.

Tudomásul szolgál.

7. Tagul jelentkezett: Elek Endre, Budapest.

A választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenntartásával a jelentkezőt tagul felvette.

8. Elnök mielőtt az ülést berekesztené, két dologra kívánja a választmány figyelmét felhívni. Az egyik az, hogy tegye a választmány megfontolás tárgyává, vajjon nem lenne-e célszerű az egyesületnek képviselőt nyerni a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetkezetében, a másik pedig a bécsi halpiacon szerzett személyes tapasztalatok alapján. Ott ugyanis személyes érdeklődésére azt a felvilágosítást nyerte, hogy a bécsi halkereskedelem kénytelen cseh pontyot tartani, mert a magyar hal túl zsíros s emiatt a fogyasztók nem veszik. Figyelmébe ajánlja a termelőknél ezt a körülményt, mert a magyar hal külföldi versenyképességét igen közelről érinti, s az etetésnél feltétlenül vigyázni kell arra, hogy ez a hiedelem, illetve tapasztalás általánossá ne váljék, s ezzel a magyar hal jó hírneve s vele együtt a halászati termelés pótolhatatlan csorbát ne szenvedjen.

F.

A csengedi halászati társulat f. évi október hó 20-án tartotta rendes közgyűlését Lederer László elnökle alatt Pusztabábockán. Elnöki megnyitó után a közgyűlés felülvizsgálta az elmúlt időszakról szóló vagyonmérleget, melynek alapján mutatóköz 1256 pengő 08 fillér egyenleg takarékbetétként van elhelyezve. A közgyűlés úgy a számadásokat, mint az elnöki jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. Határozatot hozott még a társulat a halászati jog bérbeadásáról, valamint az érdekeltségi kimutatás kiegészítéséről, végül a társulati üzemtervnek a 9500/927. sz. F. M. rendelet értelmében szükségessé vált módosításáról. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

N.

A halásztelek—kákafoki halászati társulat f. évi október hó 24-én rendkívüli közgyűlést tartott Lederer Rudolf elnökle alatt Szarvason. Elnöki megnyitó és a megelőző közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Dr. Sziráczy János alelnök-igazgató felolvassa a Szarvas város által hatóságilag engedélyeztetni kívánt kenderáztató ügyében kidolgozott javaslatát és előadja, hogy a megtartott hatósági helyszíni szemle eredménye is azt mutatja, hogy a kenderáztató elhelyezésénél fogva a társulati vízterület halaszatát is kedvezőtlenül befolyásolja. Közgyűlés a felolvasott javaslatot egyhangulag elfogadja és megbízza alelnök-igazgatót, hogy az abban foglalt három alternatívát illetőleg, nyilatkozattétel végett Szarvas város előjáróságához nyújtsa be.

N.

VEGYESEK.

A halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás főnöke kísérletügyi igazgató lett. A Kormányzó úr Ó főméltósága — mint erről nagy örömmel értesültünk, — dr. Korbuly Mihály kísérletügyi igazgatói címmel és jelleggel felruházott állomás vezető, Egyesületünk választmányi tagját a VI. fizetési osztályba kísérletügyi igazgatóvá kinevezni méltóztatott.

Dr. Korbuly Mihály született 1868. július hó 9-én, Pusztában hegyesen, Csanád megyében. Középiskolai tanulmányait a szarvasi főgimnáziumban elvégezve, huszárönkéntes lett, s tiszti rangot elnyerve, aktíváltatta magát. 1896. július hó 1-éig mint tényleges tiszt szolgált a volt cs. és kir. 14. illetve 10. közös huszárezredben, honnan főhadnagyi ranggal tartalékba lépett és főiskolai tanulmányok végzése céljából Svájcba költözött. A zürichi műegyetem vegyészeti fakultásán vegyész-mérnök, az ottani tudomány-egyetemen pedig bölcsészet-doktori oklevelet nyert. Svájcban a híres Treadwell tanítványa volt. Hazatérve, az állatélettani és takarmányozási kísérleti állomáson Tangl mellett 1903. jan. 1-én assistensé lett kinevezve. 1904. okt. 1-én a földművelésügyi miniszter Németországba küldte ki az ottani halélettani és szennyvíztisztító intézetek tanulmányozása céljából. Onnan hazatérve, Korbuly dr. megbízást kapott a m. kir. halélettani és

szennyvíztisztító kísérleti állomás megszervezésére. E munkával 1905-ben elkészült már, de az új magyar intézet létesítése az akkori ex-lex miatt késett és csak 1906-ban létesült. Mint az új intézmény főnöke, leginkább a szennyvízkérdés bonyolult problémáival foglalkozik, melyeknek országszerte elismert kiváló szakértője. Az ipari szennyvizek és azok tisztításának tanulmányozása céljából többször járt Németországban és Svédországban is tanulmányúton, 1913-ban pedig Belgiumban, Antwerpenben a lakáségeszségügyi kongresszus magyar bizottságának előadója volt.

A világháborúban eleinte mint az első népfőlkelő huszár-osztály pót félészakának parancsnoka szolgált és századosá lépett elő. Felülvizsgálat folytán 1915. febr. 1-től szolgálattételre a m. kir. honvédelmi minisztérium I. osztályába rendelték, s a m. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás vezetését csak a világháború befejezése után vehette át ismét.

Tudományos munkái bel- és külföldi szaklapokban jelentek meg. Tagja volt az Orsz. középítési tanácsnak, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet vegyész-mérnöki szakosztályának pedig elnöke. Jelenleg is tagja a Magyar Mérnök- és Építészegylet nagyválasztmányának.

Őszintén kívánjuk, hogy a halélettani állomás érdemes főnöke még sok számos évig jó egészségben működhesse hazánk halászata javára.

A hal fogyasztási adója.

A halarak kialakulását kedvezőtlenül befolyásoló tényezők elhárítása iránt, még a nyár folyamán megindított erélyes eljárás egyik ága a hal fogyasztási adójának eltörlését célozta. Egyesületünknek e célra kiküldött 3 tagú bizottsága szorgalmasan járt a székesfőváros illetékes tényezőihez, valahányszor a helyzet kedvezőnek mutatkozott, ezen kérdés kívánatos megoldására. Egy ilyen eljárás alkalmával azt a jóindulatú figyelmeztetést kaptuk, hogy dolgozzunk ki olyan indítványt, amely szerint a hal fogyasztási adóját a jelenleginél igazságosabban lehetne kivetni az esetben, ha a fogyasztási adó teljes eltörlését a székesfőváros tanácsa elutasítaná. Alább közöljük ezt a beadványt, amelynek érdekes melléklete az a kimutatás, mely a halarakat a húsarakkal állítja szembe, s amelyből kitűnik, hogy a hal ára ma alacsonyabb, mint a békeben volt, amikor átlag a borjúhússal egyforma, vagy annál kissé drágább volt. A székesfőváros tanácsához 105/927. sz. a. intézett beadvány szövege a következő:

„A hal fogyasztási adójának eltörlése ügyében 91. és 100/927. sz. a. beadott kérelmeinket — arra a nem várt esetre, hogy a fogyasztási adó eltörlése nem volna lehetséges — tisztelettel kiegészítjük olyan indítvánnyal, amely a fogyasztási adónak eddigi kiáltó igazságtalanságát kiküszöbölne, s helyette olyan kulcsot tartalmazna, amelyet a mai halarak és forgalom — az érdekeltek legmagasabb megterhelése mellett — némiképp indokolnának.

Mély tisztelettel javasoljuk a fogyasztási adó következő megállapítását:

III. ROVAT. 14. TÉTELZÁM. HALAK:

- a) fogas, kecsge, harcsa, tok, viza, sörög, pisztráng bádgoszelencében, konzervált hal . . . 100 kg . . . 13:60 P
- b) élő ponty, süllő 1 kg alul . . . . . „ . . . 5:00 „
- c) keszeg, garda és kevert apró hal . . . . . „ . . . 2:00 „
- d) jegelt ponty és minden egyéb hal . . . . . „ . . . 3:00 „

Kérelmünk indoklására az eddig felhozottakon kívül legyen szabad a csatolt kimutatásra hivatkoznunk, melyben a vásárcsarnokok hivatalos árjegyzésében 1926. és 1927. években foglalt átlagos húsarakkal, az átlagos halarakat szembe állítottuk és pedig úgy a nagybani mint a kicsinybani árakat. A nyári árakat mellőztük, mert a hal csak a hidegebb évszakok cikke.

A kimutatásból azonnal szembeötlök, hogy amíg az élő-ponty békeidőben a borjúhússal egyértékű, vagy annál valamivel drágább volt, ma bármilyen húsnál olcsóbb, dacára, hogy a halnak kezelése több költséggel, árusítása sokkal több kockázattal jár, mint bármilyen húsé. Ugyanily ár körül mozog az 1 kg-on aluli süllő is, amelyet épen azért méltánytalan lenne a luxushalakk közé sorolni. Ezért nézetünk szerint úgy az élő-ponty, mint az 1 kg-on aluli süllő fogyasztási adóját a húsnál kisebbre kell megállapítani.

A jegelt ponty, csuka, compó, kárász, márna, balint s egyéb ilyen fajta hal ára félannyi mint a húsé, miért is ezeknek fogyasztási adója 3:00 P-vel oly összeg, amelyet ez a cikk épen csak megbír.

A keszeg, garda és kevert apró hal fogyasztási adója eredeti összegben maradjon.

Kérésünk teljesítése reményében vagyunk a nagytekintetű Tanácsnak, mély tisztelettel:

Aláírások. *

K i m u t a t á s

a Budapest székesfőváros vásárcsarnokainak igazgatósága által kiadott hivatalos árjegyzésben foglalt hús- és halárakról.

Kicsinybeni árak.

Év és nap	Marha-hús	Borjú-hús	Disznó-hús	Élő-ponty	Jegelt-ponty	Csuka	Compó	Kárász	Süllő 1 kg alul
	k o r o n a								
1926.									
Okt. 2.	32.666	39.000	30.666	35.000	22.500	25.000	22.500	12.000	45.000
" 16.	32.000	40.250	30.666	35.000	21.250	27.750	22.500	15.000	46.250
Nov. 3.	32.000	42.750	30.333	28.750	21.250	25.000	22.500	15.000	45.000
" 17.	31.333	42.000	30.000	27.750	20.000	25.000	22.500	15.000	47.500
Dec. 1.	31.000	40.750	29.500	29.250	20.000	25.250	22.500	15.000	46.250
" 15.	32.333	40.875	30.000	29.250	20.750	25.250	22.500	15.000	48.750
1927.									
p e n g ő									
Jan. 5.	2.56	3.25	2.57	2.70	1.92	2.36	1.80	1.56	4.00
" 15.	2.59	3.25	2.61	2.70	1.92	2.40	1.80	1.00	4.20
Feb. 3.	2.73	3.40	2.65	2.70	1.92	2.40	1.80	1.20	4.10
" 16.	2.68	3.34	2.71	2.70	1.96	2.40	1.80	1.20	3.90
Márc. 2.	2.71	3.40	3.08	2.70	1.96	2.40	1.80	1.20	4.00
" 16.	2.76	3.22	3.04	2.70	2.00	2.40	1.80	1.20	4.30
Ápr. 2.	2.76	3.16	3.11	2.50	1.80	2.30	1.80	1.20	4.10
Okt. 5.	3.31	3.45	3.09	2.85	1.60	2.85	2.20	1.90	3.90

Nagybani árak.

Év és nap	Marha-hús	Borjú-hús	Disznó-hús	Élő-ponty	Jegelt-ponty	Csuka	Compó	Kárász	Süllő 1 kg alul
	k o r o n a								
1926.									
Okt. 2.	28.500	32.500	21.625	27.000	12.000	—	—	—	22.500
" 15.	25.000	31.000	22.250	25.000	13.500	17.550	—	—	25.000
Nov. 2.	—	—	22.450	20.500	16.500	16.000	—	—	22.500
" 15.	—	34.500	21.750	22.500	16.500	17.000	—	—	15.000
Dec. 3.	23.000	34.500	22.125	20.500	16.500	21.000	—	—	—
" 17.	—	33.000	22.675	23.750	18.000	22.000	—	—	—
1927.									
p e n g ő									
Jan. 2.	1.82	—	1.89	2.24	1.60	—	—	—	—
" 14.	2.00	2.60	1.87	2.40	1.70	2.30	—	—	—
Febr. 1.	—	2.69	1.93	2.20	1.60	1.60	2.00	—	3.00
" 15.	2.08	—	2.03	2.01	1.80	1.90	—	—	—
Márc. 1.	—	2.40	2.16	2.02	1.55	1.80	—	—	—
" 14.	—	2.20	2.28	2.00	1.52	1.28	—	—	—
Szept. 2.	2.41	2.25	2.20	2.50	1.40	1.40	—	—	2.40
" 16.	2.40	2.18	2.18	2.35	1.55	1.30	—	—	1.40
Okt. 4.	—	2.53	2.16	2.15	1.40	1.25	—	—	3.00
" 14.	2.32	2.42	2.15	2.10	1.40	1.50	—	—	—

A beadvány benyújtása óta a pénzügyi bizottság a hús fogyasztási adójának eltörlése mellett foglalt állást. Illetékes helyről azt a biztatást kaptuk, hogy a hús fogyasztási adójának sorsát követi a halé is. A székesfőváros tanácsaé lesz az utolsó szó ebben a kérdésben, amely reméljük kedvező lesz.

F.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-től nyert értesítés szerint *október* hó folyamán a *nagybani* halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvizi élőponty	{ nagy . . . . . 2.00—2.20 P	
	{ közép . . . . . 2.00— — "	
	{ kicsi . . . . . 1.80—2.00 "	
Édesvizi jegeltponty	{ nagy . . . . . 1.40—1.80 "	
	{ közép . . . . . 1.20—1.40 "	
	{ kicsi . . . . . 1.00—1.20 "	
Balatoni fogas	{ I. oszt. . . . . 7.00— — "	
	{ II. oszt. . . . . 5.00— — "	
	{ III. oszt. . . . . 3.20— — "	
	{ IV. oszt. . . . . 3.00— — "	

Dunai süllő	{ I. oszt. . . . . 6.00— — "
	{ II. oszt. . . . . 4.00— — "
	{ III. oszt. . . . . 2.40—2.60 "
	{ IV. oszt. . . . . 2.00— — "
Harcsa	{ nagy . . . . . 5.00—5.50 "
	{ közép . . . . . 4.00—5.00 "
	{ kicsi . . . . . 3.00— — "
Csuka	{ nagy . . . . . 1.60— — "
	{ kicsi . . . . . 1.00—1.20 "
Élő compó	2.00— — "
Márna	1.20— — "
Őn	1.00—1.40 "
Balatoni keszeg	0.50—0.60 "

Írányzat lanyha, forgalom emelkedő.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

V., SZÉCHENYI-UCCA 1. BUDAPEST TELEFON: T. 122—37.

Több mint 6,000 k. hold terjedelmű saját tógazdaságaiból az alábbi helyeken:

Balatonföldvár, Bia, Bicske, Csoór, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Konyár, Mike, Nagyláng, Örpuszta, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogyszentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüsképuszta, Varászló és a 4,000 katasztrális hold nagyságú **velencei-tó** halászatából **szállít tenyésztésre** nemesítőrszű egy és kétnyaras pontyot, ponty-anyákat, harcsa, fogassüllő ivadékot és fogassüllő ikrát.

HALÁSZHÁLÓ

puha inslég és kötél, hálófonal,
parafa-alattság, rebzsinór,

minden mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA RÉSZV.-TÁRSASÁGNÁL BUDAPEST.

Főüzlet:

IV., Ferenc József-rakpart 6—7.

A Ferenc József-híd és Erzsébet-híd között.

Telefon: József 361—48.

—■—

Fiókküzet:

VII. ker. Thökölyi-ut 16. szám.

A Keleti pályaudvar indulási oldalával szemközt.

Telefon: József 361—17.

ZIMMER FERENC HALKERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST

TELEFON:

Közp. Vásárcsarnok: József 348—94.

Iroda Várház-körút 13. „ 335—39.

Fiók-üzlet József-tér 13. Teréz 150—65.

KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

Veszünk és eladunk bármily
mennyiségű élő és jegelt halat.

HALBIZOMÁNYI ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

HALNAGYKERESKEDÉS

TELEFON nappal: JÓZSEF 413-54.

BUDAPEST

TELEFON éjjel: JÓZSEF 349-06.

ÁRUSÍTÓ HELY:

IX., KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK

KÖZPONTI IRODA:

V., SZÉCHENYI-UTCA 1.

TELEFON: Teréz 122-37.

TELEP ÉS IRODA:

IX., CSARNOK-TÉR 5. SZÁM.

MEGVESZÜK tógazdaságok egész haltermését, SZÁLLITUNK a Magyar Tógazdaságok Részvénytársaság kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh és bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat és megtermékenyített fogassüllőikrát, valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt.